

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA THỂ HỆ TRẺ TRONG ĐẤU TRANH CHỐNG TIN GIẢ, TIN XẤU ĐỘC, BẢO VỆ NỀN TẢNG TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG

ThS. NGUYỄN THẠCH NGỌC,
ThS. NGUYỄN HUYỀN TRANG
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

● **Tóm tắt:** Bài viết làm rõ bản chất, mức độ nguy hiểm của tin giả, tin xấu độc và tác động của chúng tới nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam; nhận diện thủ đoạn phát tán tin giả, tin xấu độc của các thế lực thù địch, phản động; từ đó, đề xuất một số giải pháp cụ thể, trong đó nhấn mạnh việc phát huy vai trò của thế hệ trẻ trong hoạt động đấu tranh chống tin giả, tin xấu độc, góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong bối cảnh hiện nay.

● **Từ khóa:** Tin giả; Tin xấu độc; Tư tưởng Hồ Chí Minh; Thế hệ trẻ; Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

1. Tin giả, tin xấu độc - “vũ khí” mới trong âm mưu “diễn biến hòa bình”

Trong tiến trình toàn cầu hóa và Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, thông tin đã vượt qua vai trò truyền thống là phương tiện giao tiếp để trở thành một trong những yếu tố cấu thành quyền lực mềm của quốc gia. Môi trường truyền thông đa chiều, phi tập trung, sự phát triển bùng nổ của mạng xã hội, trí tuệ nhân tạo (AI) và các công nghệ số là điều kiện để thông tin được lan tỏa với tốc độ chưa từng có nhưng đồng thời cũng làm gia tăng nguy cơ phát tán thông tin sai lệch - tin giả (fake news), tin xấu độc (malicious news). Nếu như trước đây, tin giả, tin xấu độc chủ yếu được tạo ra và lan truyền bởi các cá nhân với mục đích tư lợi, gây rối, thì hiện nay, nó đã trở

thành công cụ chiến lược trong các chiến dịch truyền thông có tổ chức, có định hướng, đặc biệt là trong các hoạt động “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch, phản động.

Với đặc tính nhanh, khó kiểm soát và dễ tác động tới cảm xúc, tin giả, tin xấu độc ngày càng được các thế lực thù địch, phản động sử dụng như một loại “vũ khí phi truyền thống” nhằm làm giảm niềm tin chính trị, phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân tộc, gây “nhiều” và tạo ra những khoảng trống ý thức hệ trong cán bộ, đảng viên và người dân. Mục tiêu hàng đầu mà tin giả, tin xấu độc nhắm tới chính là nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam, bao gồm chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Tin giả, tin xấu độc trong lĩnh vực này thường mang tính chính trị hóa, được

tổ chức bài bản, có sự hỗ trợ của công nghệ và mạng lưới tuyên truyền rộng lớn, đặc biệt là trên các nền tảng số như: Facebook, YouTube, TikTok, X (Twitter)... hay các diễn đàn tiếng Việt có máy chủ đặt ở nước ngoài. Các chủ đề bị xuyên tạc thường liên quan đến các nội dung như: Vai trò lãnh đạo của Đảng, tính chính danh của thể chế chính trị, các quyết sách của Bộ Chính trị, Ban Chấp hành Trung ương Đảng; các vụ việc kỷ luật cán bộ, công tác phòng, chống tham nhũng, hay các vấn đề dân sinh có tính chất nhạy cảm (đất đai, môi trường, tôn giáo, dân tộc, nhân quyền...).

Bên cạnh đó, lợi dụng không gian mạng, các thế lực thù địch, phản động còn phát tán các nội dung vu khống, xuyên tạc lịch sử, bóp méo hình ảnh của Chủ tịch Hồ Chí Minh, phủ nhận tư tưởng Hồ Chí Minh - bộ phận quan trọng hợp thành nền tảng tư tưởng của Đảng. Điều này không chỉ làm xấu đi sản văn hóa chính trị của dân tộc, mà còn gieo rắc sự hoài nghi, làm “rạn vỡ” niềm tin của người dân vào sự lãnh đạo của Đảng, nhất là thế hệ trẻ, lực lượng kế thừa và phát huy truyền thống cách mạng của dân tộc trong tương lai.

Theo thống kê của các cơ quan chức năng, có tới 80% tin giả, tin xấu độc tập trung vào xuyên tạc quan điểm, đường lối, chính sách, tư tưởng của Đảng, bôi nhọ danh dự, nhân phẩm, hạ thấp uy tín cá nhân các đồng chí lãnh đạo chủ chốt¹. Đáng chú ý, các nội dung này không chỉ mang tính chống phá truyền thống mà còn được “tăng cường hóa” bởi các công cụ AI, như: Sử dụng deepfake để giả mạo hình ảnh, giọng nói của cán bộ cấp cao; sử dụng công nghệ xử lý ngôn ngữ tự nhiên để tạo lập bình luận tự động, dẫn dắt dư luận theo các hướng có chủ đích xấu...

Những tác động của tin giả, tin xấu độc nếu không được kiểm soát hiệu quả sẽ dần làm “xói

mòn” nền tảng tư tưởng của Đảng từ bên trong. Khi một bộ phận quần chúng, đặc biệt là thế hệ trẻ, tiếp nhận thông tin sai lệch được lặp đi lặp lại nhiều lần mà không có sự phản biện và định hướng đúng đắn sẽ dần hình thành tâm lý nghi hoặc, hoài nghi về sự lãnh đạo của Đảng hoặc rơi vào trạng thái thờ ơ chính trị. Nghiêm trọng hơn, nếu tin giả, tin xấu độc chiếm lĩnh không gian nhận thức, làm lu mờ tính chính danh và chính nghĩa của Đảng, thì đó chính là dấu hiệu của một cuộc chiến tranh thông tin với mục tiêu “chuyển hóa tư tưởng” từ bên trong - điều mà các thế lực thù địch đã và đang theo đuổi trong chiến lược chống phá Việt Nam.

Vì vậy, việc nhận diện, phản bác và ngăn chặn sự xâm nhập của tin giả, tin xấu độc không đơn thuần là nhiệm vụ truyền thông, mà còn là một phần không thể tách rời trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, bảo vệ chế độ, bảo vệ độc lập dân tộc và sự bền vững của thể chế chính trị. Trong cuộc đấu tranh đó, mọi cán bộ, đảng viên, đặc biệt là thế hệ trẻ, phải là những chiến sĩ trên mặt trận tư tưởng - văn hóa, với vũ khí là lý luận khoa học, sự thật khách quan và năng lực làm chủ không gian truyền thông hiện đại.

2. Nhận diện bản chất và thủ đoạn phát tán tin giả, tin xấu độc của các thế lực thù địch chống phá Đảng, Nhà nước

Thứ nhất, xuyên tạc, phủ nhận chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh.

Các thế lực thù địch, phản động thường lợi dụng các nền tảng mạng xã hội, blog cá nhân và các trang web tiếng Việt ở nước ngoài để phát tán những nhận định sai lệch, phiến diện về chủ nghĩa Mác - Lênin. Chúng cho rằng, chủ nghĩa Mác - Lênin đã lỗi thời, không còn phù hợp với thực tiễn hiện nay; phủ nhận bản chất khoa học, cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin

nhằm làm suy giảm niềm tin của người dân vào nền tảng tư tưởng của Đảng, tạo ra sự hoài nghi và chia rẽ trong nội bộ xã hội. Tiếp đó, chúng tập trung xuyên tạc, bóp méo tư tưởng Hồ Chí Minh; vu cáo rằng, tư tưởng Hồ Chí Minh chỉ là sự sao chép “máy móc” từ các học thuyết khác, không có giá trị độc lập và sáng tạo²; cố tình đưa ra một số luận điệu cho rằng, không có sự kết nối giữa chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh; đối lập tư tưởng Hồ Chí Minh với chủ nghĩa Mác - Lênin, đòi đưa chủ nghĩa Mác - Lênin ra khỏi nền tảng tư tưởng của Đảng ta³. Chúng còn sử dụng mạng xã hội, các nền tảng số để đăng tải các nội dung xuyên tạc, bôi nhọ hình ảnh của Chủ tịch Hồ Chí Minh (chẳng hạn như, tài khoản TikTok “OK262525” với tên gọi xúc phạm Tổ quốc Việt Nam, đã lấy hình ảnh chân dung Bác Hồ chế ghép, bôi nhọ hình ảnh lãnh tụ, với những dòng bình luận vô cùng khiếm nhã. Tài khoản này thu hút hàng nghìn người theo dõi, mỗi clip được đăng tải thu hút từ 200-300 nghìn người xem⁴); xuyên tạc về đời tư và sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh nhằm hạ thấp uy tín, phủ nhận vai trò lãnh đạo và những đóng góp to lớn của Người đối với cách mạng Việt Nam⁵.

Thứ hai, phủ nhận những thành tựu trong công cuộc đổi mới của Việt Nam, gieo rắc sự hoài nghi, chia rẽ trong nội bộ.

Các đối tượng chống đối thường xuyên sử dụng tin giả để “thổi phồng” sai phạm của một số cán bộ, từ đó phủ nhận những thành tựu trong công cuộc đổi mới và phát triển kinh tế - xã hội của Việt Nam. Một trong những thủ đoạn thường xuyên được các thế lực thù địch sử dụng đó là vu cáo công cuộc phòng, chống tham nhũng ở Việt Nam là “thanh trừng nội bộ” hoặc “đấu đá phe phái”. Chúng lợi dụng các vụ án tham nhũng lớn được đưa ra xét xử để tuyên

truyền rằng đó là biểu hiện của sự đấu đá quyền lực, từ đó làm suy giảm uy tín của Đảng và Nhà nước⁶. Thời gian gần đây, khi Đảng, Nhà nước đang thực hiện quyết liệt và đồng bộ công tác sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy, các thế lực thù địch lại liên tục đưa ra những luận điệu xuyên tạc rằng việc tinh gọn tổ chức bộ máy là do “ý chí chủ quan” của cá nhân nhằm “ghi điểm, tạo dấu ấn” hoặc “triệt hạ đối thủ”⁷. Những luận điệu này được lan truyền rộng rãi trên các trang mạng xã hội, gây hoang mang, nhiễu loạn thông tin và làm giảm lòng tin của người dân vào sự lãnh đạo của Đảng.

Tháng 7-2025, không gian mạng Việt Nam chứng kiến sự gia tăng đột biến của các nội dung xuyên tạc liên quan đến mô hình chính quyền hai cấp. Trên các nền tảng trực tuyến, mạng xã hội, xuất hiện hàng loạt clip và bài viết trên danh nghĩa “chuyên gia dân chủ”, “nghiên cứu viên chính sách” với nội dung cho rằng: “Việc bỏ Hội đồng nhân dân cấp phường là biểu hiện của việc tước đoạt quyền giám sát của dân, chính quyền từ nay sẽ quyết tất cả, dân chỉ biết im lặng chịu trận”. Đặc biệt, ngày 2-7-2025, một tài khoản Facebook được cho là thuộc về một “nhà báo độc lập” đã đăng tải bài phân tích có luận điệu rằng: “Chính quyền hai cấp là biểu tượng của sự tập trung quyền lực vào tay Đảng, dân sẽ không còn cơ chế phản biện hay giám sát thực chất nào nữa”. Bài viết này thu hút hơn 5.000 lượt chia sẻ trước khi bị gỡ bỏ do vi phạm chính sách thông tin sai sự thật. Tuy nhiên, đây là sự xuyên tạc trắng trợn về mô hình chính quyền hai cấp đang được triển khai theo đúng quy định của Hiến pháp và pháp luật. Việc các thế lực thù địch khai thác sự thay đổi về cơ cấu hành chính để thổi phồng mối lo ngại mất dân chủ là một thủ đoạn truyền thông có chủ đích. Chúng sử dụng các từ khóa mang tính kích động như “xóa

bỏ dân chủ cơ sở”, “trao toàn bộ quyền cho Đảng”, đánh vào tâm lý sợ mất quyền giám sát và phản biện của người dân, từ đó tạo hiệu ứng hoài nghi và bất mãn chính trị. Vì vậy, để minh bạch thông tin, ngày 27-6-2025, Bộ Nội vụ đã phát hành *Cẩm nang Chính quyền địa phương cấp xã* để làm rõ chức năng, nhiệm vụ, cơ chế phản biện và giám sát trong mô hình.

Để thu hút sự chú ý và tạo hiệu ứng lan truyền mạnh mẽ, các đối tượng chống phá thường kết hợp việc sử dụng hình ảnh giật gân, tiêu đề gây sốc cùng với những bình luận ác ý. Chúng cắt ghép hình ảnh, video, tạo ra những nội dung sai lệch về các lãnh đạo Đảng và Nhà nước nhằm bôi nhọ uy tín và kích động sự bất mãn trong quần chúng nhân dân; liên kết các sự kiện không liên quan hoặc rời rạc để tạo ra câu chuyện theo hướng tiêu cực về tình hình đất nước... Những thông tin này thường được trình bày dưới dạng bài phân tích, bình luận đăng tải trên các trang mạng xã hội, blog cá nhân, tạo vẻ ngoài khách quan nhưng thực chất là để dẫn dắt dư luận theo hướng tiêu cực.

Thứ ba, chính trị hóa các vấn đề xã hội, dân sinh.

Trong bối cảnh hiện nay, một số cá nhân và tổ chức phản động đã lợi dụng các vấn đề xã hội và dân sinh như đất đai, ô nhiễm môi trường... để chính trị hóa, xuyên tạc và vu cáo Đảng và Nhà nước Việt Nam “đàn áp nhân dân”, “vi phạm nhân quyền”.

Từ trước đến nay, đất đai vốn là lĩnh vực nhạy cảm, liên quan trực tiếp đến đời sống của người dân và có tác động lớn đến an ninh, trật tự xã hội. Theo thống kê, chỉ trong giai đoạn 2013-2021, đơn thư khiếu nại, tố cáo liên quan đến đất đai vẫn chiếm trên 60% tổng số đơn thư khiếu nại, tố cáo⁹. Lợi dụng thực tế này, các thế lực thù địch đã xuyên tạc, bóp méo thông tin về

các vụ cưỡng chế đất đai, cho rằng đó là hành vi “đàn áp nhân dân”, “tước đoạt quyền lợi của người dân”. Chúng cố tình bỏ qua nguyên nhân, bối cảnh và quy trình pháp lý của các vụ việc, chỉ tập trung vào hình ảnh xung đột để kích động dư luận, gây mất lòng tin của Nhân dân vào chính quyền¹⁰. Chúng lợi dụng những vấn đề về môi trường để chỉ trích, vu cáo rằng chính quyền “bất lực”, “không quan tâm đến sức khỏe người dân”. Chúng phớt lờ những nỗ lực và thành tựu mà Việt Nam đã đạt được trong giảm thiểu ô nhiễm trường mà chỉ tập trung vào các sự cố môi trường để kích động biểu tình, gây mất ổn định xã hội¹¹. Những hành vi này không chỉ gây nhiễu loạn thông tin mà còn ảnh hưởng tiêu cực đến sự ổn định và phát triển của đất nước.

Thứ tư, tạo dựng, giả mạo nhân thân của các lãnh đạo; sản xuất video giả mạo phát ngôn chính trị.

Sự phát triển mạnh mẽ của AI đã mang lại nhiều tiện ích cho xã hội. Tuy nhiên, công nghệ này đang bị lợi dụng để thực hiện các hành vi giả mạo tinh vi, đặc biệt là việc tạo dựng và giả mạo nhân thân của các lãnh đạo, cũng như sản xuất các video giả mạo phát ngôn chính trị. Chẳng hạn như, deepfake - một nhánh nổi bật của AI, cho phép tái tạo âm thanh và hình ảnh của một người với độ chính xác cao¹². Kẻ gian có thể sử dụng công nghệ này để giả mạo các nhà lãnh đạo trong các cuộc họp trực tuyến hoặc dựng lên các video, cuộc gọi nhằm lừa đảo tài chính hoặc phát tán thông tin sai lệch. Những chiêu trò này thường khai thác yếu tố tâm lý liên quan đến sự khản cấp, sợ hãi hoặc quyền lực, khiến nạn nhân hành động vội vàng mà không kiểm tra kỹ tính xác thực¹³.

Hiện nay, ở Việt Nam đã xuất hiện nhiều vụ việc lợi dụng công nghệ AI để giả mạo hình ảnh và giọng nói của các lãnh đạo cấp cao

nhằm lừa đảo hoặc phát tán thông tin sai lệch. Bí thư Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh Nguyễn Văn Nên đã cảnh báo về tình trạng tội phạm sử dụng công nghệ cao để lừa đảo, trong đó có việc giả mạo giọng nói của ông để mượn tiền¹⁴. Công ty Cổ phần Chứng khoán SSI đã phát hiện một nhóm sử dụng công nghệ AI để giả mạo hình ảnh của Chủ tịch Nguyễn Duy Hưng trong các buổi livestream tư vấn đầu tư nhằm lừa đảo nhà đầu tư¹⁵...

3. Phát huy vai trò của thế hệ trẻ trong phòng, chống và đấu tranh phản bác tin giả, tin xấu độc, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng

Thế hệ trẻ là lực lượng xung kích, nhạy bén và hiện diện nhiều nhất trên các nền tảng số. Chính vì vậy, họ vừa là đối tượng dễ bị tác động bởi tin giả, tin xấu độc, vừa là lực lượng quan trọng nhất để nhận diện, phản bác và tạo dựng hệ sinh thái truyền thông tích cực. Trong bối cảnh tràn lan tin giả, tin xấu độc trên không gian mạng như hiện nay, để phát huy hơn nữa vai trò của thế hệ trẻ trong hoạt động đấu tranh chống tin giả, tin xấu độc, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, cần xây dựng một hệ thống giải pháp toàn diện, từ giáo dục đến tổ chức phong trào kết hợp với sự rèn luyện, tích lũy tri thức của những người trẻ, cụ thể:

Về phía các cơ quan, tổ chức của Nhà nước

Thứ nhất, xây dựng chương trình giáo dục công dân tích hợp lý luận chính trị và an toàn thông tin dành cho học sinh, sinh viên, phù hợp với bối cảnh truyền thông hiện đại. Hiện nay, chương trình giáo dục công dân trong nhà trường còn thiên về lý thuyết, thiếu các nội dung gắn với thực tiễn, đặc biệt là kỹ năng nhận diện thông tin xấu, độc trên không gian mạng. Vì vậy, cần có sự phối hợp giữa nhà trường, tổ chức đoàn thể và các chuyên gia trong lĩnh vực truyền

thông, an ninh mạng để xây dựng chương trình đào tạo chuyên sâu, bảo đảm người học không chỉ nắm vững kiến thức nền tảng mà còn có khả năng vận dụng vào thực tiễn. Đặc biệt, việc biên soạn các bộ tài liệu kết hợp kiến thức lý luận chính trị với an toàn thông tin sẽ giúp giới trẻ nâng cao năng lực phân tích, đánh giá và nhận diện thông tin sai lệch một cách khoa học. Cùng với đó, tổ chức các buổi tập huấn, tọa đàm với sự tham gia của các chuyên gia an ninh mạng, lý luận chính trị để củng cố nhận thức của thế hệ trẻ về vai trò, trách nhiệm của mình trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Thứ hai, tiếp tục tổ chức và nâng cao chất lượng các cuộc thi sáng tạo nội dung, phản bác tin giả, tin xấu độc, tuyên truyền những thành tựu của đất nước bằng các phương thức truyền thông hiện đại như: Video ngắn, meme, đồ họa. Cuộc thi “Thanh niên với mạng xã hội lành mạnh” do Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh tổ chức vào năm 2024 đã thu hút hàng nghìn bài dự thi từ các bạn trẻ trên toàn quốc, tạo ra nhiều sản phẩm sáng tạo góp phần tích cực vào hoạt động phản bác các quan điểm sai trái, tin giả, tin xấu độc và lan tỏa những thông điệp tích cực, đúng đắn trong cộng đồng. Đồng thời, chú trọng xây dựng các giải thưởng hấp dẫn để thu hút sự tham gia của đông đảo giới trẻ, qua đó tạo ra một phong trào đấu tranh chống tin giả, tin xấu độc, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng rộng khắp trong cả nước.

Thứ ba, đưa việc tham gia đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng thành một trong những tiêu chí rèn luyện của đoàn viên, đảng viên trẻ. Chỉ thị số 42-CT/TW ngày 24-3-2015 của Ban Bí thư về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030 quy định rõ, thế hệ trẻ cần

tích cực tham gia các hoạt động đấu tranh trên không gian mạng. Việc đưa tiêu chí này vào chương trình rèn luyện không chỉ giúp mỗi cá nhân nâng cao ý thức chính trị mà còn tạo ra phong trào thi đua giữa các đoàn viên, thanh niên trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Các tổ chức Đoàn cần có cơ chế đánh giá cụ thể, đưa ra tiêu chí đo lường rõ ràng về sự đóng góp của mỗi cá nhân trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, từ đó xây dựng đội ngũ đoàn viên vững mạnh.

Thứ tư, tạo cơ chế phát hiện - báo cáo - xử lý nhanh tin giả, tin xấu độc nhằm vào hệ tư tưởng, sự lãnh đạo của Đảng và chế độ chính trị. Tin giả, tin xấu độc về các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước thường được lan truyền với tốc độ nhanh và khó kiểm soát, do đó, cần thiết lập các kênh tiếp nhận cảnh báo/báo cáo tin giả, tin xấu độc từ người dân, nhất là thế hệ trẻ, thông qua các ứng dụng công nghệ thông tin chính thống. Bên cạnh đó, cần triển khai đội ngũ kiểm chứng thông tin nhanh chóng, kịp thời phản hồi các bài viết, bình luận xuyên tạc sẽ góp phần giảm thiểu tác động tiêu cực của thông tin sai lệch; đẩy mạnh công tác truyền thông, tổ chức hội thảo, tọa đàm về cách nhận diện, biện pháp đấu tranh phản bác tin giả, tin xấu độc.

Thứ năm, xây dựng đội ngũ chuyên gia trẻ, cán bộ nguồn trong lĩnh vực tuyên giáo, an ninh tư tưởng, truyền thông - chuyển đổi số, đây là yếu tố chiến lược trong dài hạn. Các tổ chức đoàn, hội cần phát hiện và đào tạo, bồi dưỡng cán bộ trẻ có năng lực, tâm huyết, có kiến thức sâu rộng về lý luận chính trị và kỹ năng truyền thông số. Đây sẽ là lực lượng nòng cốt trong công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên không gian mạng, đồng thời đóng vai trò lan tỏa tư duy tích cực, tạo nên sức mạnh tổng hợp trong giới trẻ. Việc xây dựng các chương trình

đào tạo dài hạn, liên kết với các cơ sở giáo dục, học viện chuyên ngành sẽ giúp đội ngũ này không chỉ nắm chắc lý thuyết mà còn có khả năng thực hành, ứng phó nhanh chóng với các tình huống phát sinh trên không gian mạng.

Về phía thế hệ trẻ, những người chủ tương lai của đất nước

Thứ nhất, làm chủ công nghệ - làm chủ thông tin. Trong bối cảnh phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin và truyền thông, đặc biệt là sự bùng nổ của mạng xã hội và AI, việc trang bị kỹ năng số, tư duy phản biện, khả năng kiểm chứng thông tin cho giới trẻ là yêu cầu cấp thiết. Các hiện tượng như tin giả, tin xấu độc, thông tin sai lệch, tin đồn lan truyền nhanh chóng trên các nền tảng số không chỉ ảnh hưởng đến nhận thức của cá nhân mà còn gây tổn hại đến xã hội. Do đó, kỹ năng phân tích, đánh giá, sử dụng và làm chủ thông tin cần được coi là một trong những kỹ năng cơ bản đối với thế hệ trẻ.

Việc trang bị kỹ năng số, đặc biệt là sử dụng các công cụ kiểm tra nguồn gốc thông tin (fact-check), phân tích hình ảnh do AI tạo ra và truy vết tài khoản phát tán thông tin sai lệch cần được đưa vào chương trình giáo dục một cách hệ thống. Theo Báo cáo của Tổ chức Hợp tác và Phát triển kinh tế (OECD) năm 2024, nhiều quốc gia phát triển như Phần Lan đã đi đầu trong việc lồng ghép kỹ năng kiểm chứng thông tin vào các cấp học phổ thông. Học sinh được hướng dẫn cách sử dụng các công cụ như Google Fact Check, TinEye để kiểm tra tính xác thực của hình ảnh, video, nhờ đó, tỷ lệ người trẻ tin tưởng vào các nguồn tin chính thống ở Phần Lan luôn thuộc nhóm dẫn đầu thế giới¹⁶.

Mặt khác, cần nhấn mạnh tầm quan trọng của tư duy phản biện trong bối cảnh bùng nổ

thông tin hiện nay. Theo D.Finlay, Trung tâm Đạo đức của Australia (The Ethics Centre), trong môi trường số hóa, khả năng tư duy phản biện cần song hành với kỹ năng công nghệ để bảo đảm rằng người trẻ không trở thành nạn nhân của các chiến dịch thao túng thông tin¹⁷.

Thứ hai, chủ động sáng tạo nội dung chính thống, lan tỏa thông tin tích cực. Với sự phát triển của các nền tảng truyền thông xã hội như: TikTok, YouTube, và podcast, giới trẻ không nên chỉ dừng lại ở việc tiếp nhận thông tin một cách thụ động. Thay vào đó, họ cần chủ động trở thành những “người sáng tạo nội dung” có định hướng tích cực, sử dụng chính tiếng nói của mình để tạo ra các sản phẩm truyền thông chất lượng, mang tính phản biện cao.

Việc giới trẻ chủ động trở thành những “người sáng tạo nội dung” có định hướng tích cực đóng vai trò quan trọng trong việc truyền tải thông tin chính xác và xây dựng cộng đồng mạng lành mạnh, tạo ra một không gian giao tiếp mở, dân chủ, nơi những ý kiến đa chiều được tôn trọng. Đồng thời, những sản phẩm như clip ngắn, podcast hay infographic dễ tiếp cận sẽ giúp cộng đồng có được cái nhìn đa diện về các vấn đề xã hội. Theo Báo cáo Digital Vietnam 2024, Việt Nam có 72,7 triệu người dùng mạng xã hội, chiếm 73,3% tổng dân số, với phần lớn trong độ tuổi từ 18 đến 34. Đây là cơ hội để người trẻ không chỉ tiếp nhận mà còn tạo ra nội dung chất lượng, góp phần phản bác thông tin sai lệch và lan tỏa giá trị tích cực¹⁸.

Thứ ba, tham gia vào các nền tảng đấu tranh phản bác thông tin xấu, độc. Không gian mạng hiện nay không còn đơn thuần là một nền tảng giao tiếp mà đã trở thành “mặt trận mới” trong công cuộc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Trước tình hình đó, các mô hình như: “Không

gian mạng lành mạnh”, “Thanh niên bảo vệ nền tảng tư tưởng”, “Câu lạc bộ Lý luận trẻ”... đã ra đời để có thể phát huy vai trò tích cực của thế hệ trẻ trong việc định hướng dư luận, phản bác luận điệu sai trái. “Không gian mạng lành mạnh” - sáng kiến này tạo ra môi trường trực tuyến an toàn, văn minh và mang tính xây dựng - là một trong những mô hình nổi bật hiện nay. Đây không chỉ là không gian để thanh niên chia sẻ những giá trị tích cực mà còn là nơi phản bác lại những luận điệu sai trái.

Các mô hình này kết hợp với mạng lưới KOLs, influencers (những người có sức ảnh hưởng lớn tới công chúng) có tư tưởng tích cực đã tạo nên sức mạnh tổng hợp giúp giới trẻ thể hiện tiếng nói, chủ động và đóng góp tích cực, hiệu quả hơn vào công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phòng, chống các quan điểm sai trái trên không gian mạng. Điều này không chỉ góp phần khẳng định vai trò tiên phong của thế hệ trẻ mà còn tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển bền vững của đất nước trong thời đại số.

Thứ tư, thể hiện bản lĩnh chính trị - lý tưởng cách mạng vững vàng. Khi các thế lực thù địch đang không ngừng lợi dụng không gian mạng để tuyên truyền thông tin sai lệch, xuyên tạc nhằm gây hoang mang trong dư luận, thì việc nuôi dưỡng lòng yêu nước, tinh thần cảnh giác cách mạng và bản lĩnh chính trị vững vàng cho thế hệ trẻ trở thành một yêu cầu vô cùng quan trọng. Bản lĩnh chính trị vững vàng là yếu tố then chốt giúp thanh niên kiên định trước mọi thử thách. Bản lĩnh này thể hiện qua sự kiên định với mục tiêu, lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; kiên định nền tảng tư tưởng là chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; kiên định đường lối đổi mới của Đảng. Theo đó, thế hệ trẻ cần tích cực

tham gia công tác tuyên truyền, giáo dục để hiểu rõ hơn về lịch sử, truyền thống của dân tộc, từ đó hình thành lòng tự hào và trách nhiệm đối với đất nước; tiếp tục tham gia các phong trào như: “Thanh niên tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo”, “Tuổi trẻ xung kích bảo vệ Tổ quốc”... để thể hiện tinh thần xung kích, sáng tạo và trách nhiệm với xã hội.

Tóm lại, công cuộc đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong thời đại số là

cuộc đấu tranh giữa sự thật và sự giả dối, giữa niềm tin và sự hoài nghi, giữa lý tưởng và sự xuyên tạc. Trong cuộc chiến không tiếng súng này, thế hệ trẻ không thể đứng ngoài. Họ chính là lực lượng xung kích, là “người gác cổng thông tin”, là người viết nên câu chuyện chính nghĩa trên không gian mạng. Khi người trẻ hiểu đúng, nghĩ đúng và lan tỏa đúng, thì không thế lực nào có thể làm lung lay nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam ■

- ¹ Xem: PGS, TS. Đinh Thị Thu Hằng, *Báo chí đấu tranh chống tin giả, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng*, <https://lyluanchinhtrivatrueythong.vn>, ngày 2-11-2023.
- ² Xem: TS. Lê Trung Kiên, *Phản bác những luận điệu xuyên tạc, sai trái, phủ nhận tư tưởng Hồ Chí Minh về đổi mới, hội nhập và phát triển*, bài viết đạt giải B Cuộc thi viết chính luận về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch lần thứ hai (năm 2022).
- ³ Xem: Trần Ngọc Thu, *Phản bác luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch về giá trị bền vững của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh*, <https://www.xaydungdang.org.vn>, ngày 11-1-2024.
- ⁴ Xem: Trần Đức Anh, *Cảnh báo việc xuyên tạc, xúc phạm hình ảnh Chủ tịch Hồ Chí Minh trên Tiktok*, <https://baophapluat.vn>, ngày 22-2-2022.
- ⁵ Xem: Trung tá, ThS. Nguyễn Hải Sinh, *Cảnh giác trước luận điệu xuyên tạc hình ảnh, uy tín của Chủ tịch Hồ Chí Minh*, <https://www.qdnd.vn>, ngày 2-9-2024.
- ⁶ Xem: Ngọc Anh, *Thủ đoạn lợi dụng công cuộc phòng, chống tham nhũng để chống phá đất nước của các thế lực thù địch*, <https://congan.binhphuoc.gov.vn>, ngày 9-7-2024.
- ⁷ Xem: Phương Hiền, *Cảnh giác với những luận điệu chống phá trong tinh gọn tổ chức bộ máy*, <https://www.qdnd.vn>, ngày 4-3-2025.
- ⁸ Bộ Nội vụ, *Cẩm nang Chính quyền địa phương cấp xã*, <https://bcp.cdnchinhphu.vn/334894974524682240/2025/6/28/sach-cam-nang-1751105731683261199491.pdf>
- ^{9,10} Xem: Thái Hải, *Các vụ án hình sự liên quan đến đất đai rất đa dạng, động cơ, mục đích phạm tội rất phức tạp*, <https://thanhtra.com.vn>, ngày 28-6-2021.
- ¹¹ Xem: ThS. Vũ Hoàng Chung, Nguyễn Sơn, Cao Sơn, *Xác định vùng phát thải thấp - Cơ hội giảm ô nhiễm môi trường Thủ đô*, <https://baotainguyenmoitruong.vn>, ngày 24-12-2024.
- ¹² Xem: Tiêu Minh, *Bộ Công an cảnh báo tình trạng lừa đảo bằng hình ảnh, video giả mạo*, <https://plo.vn>, ngày 21-2-2025.
- ¹³ Xem: *Chiêu trò lừa đảo giả mạo video, hình ảnh bằng công nghệ cao - cảnh báo mới nhất*, <https://baothanhhoa.vn>, ngày 24-2-2025.
- ¹⁴ Xem: *Hiểm họa tội phạm Deepfake AI giả giọng nói để lừa đảo, đưa ra chỉ đạo sai*, <https://congly.vn>, ngày 6-8-2024.
- ¹⁵ Xem: Công ty Cổ phần Chứng khoán SSI, *Cảnh báo giả mạo hình ảnh cá nhân lãnh đạo SSI bằng cách sử dụng công nghệ AI để lừa đảo*, <https://www.ssi.com.vn>, ngày 20-8-2024.
- ¹⁶ Xem: OECD, *Survey on Media Literacy and Trust in News*, <https://www.oecd.org>, July 10, 2024.
- ¹⁷ Xem: Daniel Finlay, *Critical thinking in the digital age*, <https://ethics.org.au>, June 18, 2024.
- ¹⁸ Xem: DataReportal, *Báo cáo Digital Việt Nam 2024*, <https://adtimes.vn/digital-2024-in-vietnam>, ngày 27-7-2024.